

Sedma Mednarodna olimpijada iz teoretičnega,
matematičnega in uporabnega jezikoslovja

Wrocław (Poljska), 26.–31. julij 2009

Naloge individualnega tekmovanja

Pravila za pisanje rešitev

1. Ne prepisuj opisov nalog. Rešitve posameznih nalog napiši vsako na svoj list papirja. Na vsakem listu jasno označi številko naloge, številko svojega sedeža in svoj priimek. Sicer bo del tvojega dela lahko izgubljen ali pripisan komu drugemu.
2. Tvoji odgovori morajo biti dobro utemeljeni. Tudi popolnoma pravilen odgovor bo dobil slabo oceno, če ob njem ne bo razlage.

Naloga št. 1 (20 točk). Podane so besedne zveze v slovenščini s prevodi v jezik sulka:

1 betelov oreh	<i>a vhoi a tgiang</i>
1 jam	<i>a tu a tgiang</i>
2 betelova oreha	<i>a lo vhoi a lom̄in</i>
2 kokosova oreha	<i>a lo ksie a lom̄in</i>
3 betelovi orehi	<i>o vuo a korlotge</i>
3 plodovi kruhovca	<i>a moulang hori orom a tgiang</i>
4 jami	<i>o sngu a korlolo</i>
6 jamov	<i>o sngu a ktiēk hori orom a tgiang</i>
7 betelovih orehov	<i>o vuo a ktiēk hori orom a lom̄in</i>
10 plodov kruhovca	<i>a lo ngaitegaap hori orom a moulang</i>
10 kokosovih orehov	<i>a lo ngausmia hori orom a lom̄in</i>
10 jamov	<i>o sngu a lo ktiēk</i>
15 kokosovih orehov	<i>o ngausmia a korlotge hori orom a korlotge</i>
16 kokosovih orehov	<i>o ngausmia a korlolo</i>
18 plodov kruhovca	<i>o ngaitegaap a korlolo hori orom a moulang</i>
18 jamov	<i>o sngu a lo ktiēk hori orom a ktiēk hori orom a korlotge</i>
19 betelovih orehov	<i>o vuo a lo ktiēk hori orom a ktiēk hori orom a korlolo</i>
20 jamov	<i>o sngu a mhelom</i>

(a) Prevedi v slovenščino:

a ksie a tgiang
o ngaitegaap a korlotge
o ngausmia a ktiēk
o vuo a lo ktiēk hori orom a tgiang

(b) Prevedi v sulka:

2 jama
14 jamov
15 plodov kruhovca
20 betelovih orehov

⚠ Sulka spada v vzhodnopapuanško jezikovno skupino. Govori ga približno 3500 ljudi v provinci Vzhodna Nova Britanija države Papua Nova Gvineja.

Betelovi orehi so dejansko semena določene vrste palme. Jam je užitni gomolj istoimenske tropske rastline.

—Jevgenija Korovina, Ivan Deržanski

Naloga št. 2 (20 točk). Podane so besede iz jezikov maninka in bamana, zapisane v pisavi nko, v latinici in v slovenskem prevodu:

(a)

ሃሩሠፈከፀሳቸ	bàlákàwúli	nepričakovanost; stepska kokoška (vrsta ptic)
ሀቲህፈኖ	játùrú	hijena
ሃረሃዳገዘ	kòlijí	voda za pranje
ጻፋ	wàlá	skril
ተሃዳጠዛ	kúmayira	oglas
ሃተጋሠፎፎፎፈፈ	tùbabumóri	krščanski duhovnik
ጋተገዛፀሃቸ	?	neobrezan fant
ጻሥፈኔ	?	prodajalec vžigalic
?	kòrikóri	rja
?	báwò	ker

(b)

፣ፍፈተፈ	márajàba	zdravo!
ፈፈፈፈፈፈ	jílasama	povodni konj
ሃፈፈፈፈፈፈፈ	kòròkarasí	gerontokracija
ፈፈፈ	kàna	naj
ፈፈፈፈፈፈፈ	bàsitéme	grobno sito
ጋተፈፈፈፈፈፈፈ	nàmátòrokó	hijena
ፈፈፈፈፈፈ	?	mavrica
ፈፈፈፈፈፈ	?	svetloba (svetilke)
ጋፈፈፈፈፈፈፈ	?	vrsta mušic; med teh mušic
?	jàmanaké	veselje, užitki mladosti
?	létere	pismo
?	bìlakóro	neobrezan fant

Zapolni prazna mesta.

△ Pisavo nko je leta 1949 izumil gvinejski preroditelj Soulemanyne Kante.

V latinici **j** = dž, **y** = j, **ε** je odprti e, **o** je odprti o. Označi ˘ in ˇ pomenita visok in nizek ton (višino glasu v posameznem zlogu); kadar ni ne enega ne drugega, dobimo srednji ton.

Jezika bamana in maninka spadata v mandinško skupino jezikovne skupine mande. Govorita se v Maliju, Gvineji in drugih zahodnoafriških državah. Jezika sta si zelo podobna, razlika med njima pa nima nobenega vpliva na nalogo.

—Ivan Deržanski

Naloga št. 3 (20 točk). Spodaj najdemo imena 24 burmanskih otrok in njihove datume rojstva:

dečki		dekllice	
ime	datum rojstva	ime	datum rojstva
kaʊŋ myaʔ	01. 06. 2009	paŋ we	04. 06. 2009
zeiʏa cɔ	09. 06. 2009	thouŋ uŋ	06. 06. 2009
pyesouŋ auŋ	18. 06. 2009	khiŋ le nwe	08. 06. 2009
ne liŋ	20. 06. 2009	wiŋ i muŋ	10. 06. 2009
lwiŋ koko	24. 06. 2009	mimi khaiŋ	18. 06. 2009
phouŋ naiŋ thuŋ	25. 06. 2009	su myaʔ so	30. 06. 2009
myo khiŋ wiŋ	02. 07. 2009	susu wiŋ	07. 07. 2009
tiŋ mauŋ laʔ	04. 07. 2009	yadana u	08. 07. 2009
khaiŋ miŋ thuŋ	06. 07. 2009	tiŋ za mɔ	11. 07. 2009
wiŋ cɔ auŋ	08. 07. 2009	yiŋyiŋ myiŋ	15. 07. 2009
theʔ auŋ	11. 07. 2009	keʔi thuŋ	20. 07. 2009
shaŋ thuŋ	21. 07. 2009	shu maŋ cɔ	21. 07. 2009

14. 06. 2009, 16. 06. 2009, 24. 06. 2009, 09. 07. 2009, 13. 07. 2009 in 18. 07. 2009 se je rodilo še šest drugih burmanskih otrok. To so njihova imena:

- dečki: **ŋwe siŋʃu, so mo cɔ, ye auŋ naiŋ**
- dekllice: **daliya, e tiŋ, phyuphyu wiŋ**

Kdo se je rodil kdaj?

△ Burmanska imena so navedena v poenostavljeni latinični transkripciji. **c** = č, **ɛ** je odprti *e*, **h** označuje pridihnjeno (izgovor z močnim izdihom) predhodnega soglasnika, **ŋ** = *n* v besedi *gong*, **ŋ** označuje nosni izgovor predhodnega samoglasnika, **ɔ** je odprti *o*, **ʃ** ≈ angleški *th* v besedi *with*, **y** = *j*, **ʔ** pa je soglasnik (tako imenovani glasilčni zapornik).

—Ivan Deržanski, Marija Cidzik

Naloga št. 4 (20 točk). Dane so staroindijske osnove, ki naj bi ohranjale najstarejše (praindoevropsko) mesto naglasa. Vežaj jih deli na koren in pripono. Naglašen samoglasnik je označen z oznako **´**.

vřk-a-	volk	vádh-ri-	skopljen	púr-va-	prvi
vadh-á-	smrtonosno orožje	dhū-má-	dim	bhřm-i-	premičen
sād-á-	sedenje na konju	dř-ti-	meh	krř-i-	obdelovanje zemlje
puř-tí-	blaginja	ghř-ŋi-	vročina	stó-ma-	hvalnica
sik-tí-	izliv	ghř-ŋá-	vročina	dar-má-	uničevalec
pī-tí-	pitje	kā-ma-	želja	nag-ná-	nag
gá-ti-	hoja			vák-va-	valovit, kotaleč

(a) Pojasni, zakaj s pomočjo teh podatkov ne moremo določiti naglasnega mesta v naslednjih osnovah: **bhāg-a-** 'del', **pad-a-** 'korak', **pat-i-** 'gospodar', **us-ri-** 'zora'.

(b) Označi naglas v osnovah, navedenih spodaj:

mřdh-ra-	sovražnik	tan-ti-	vrv	svap-na-	spanec	abh-ra-	oblak
phe-na-	pena	bhār-a-	tovor	bhū-mi-	zemlja	ghan-a-	umor
stu-ti-	pohvala	dū-ta-	sel	ghar-ma-	vročina	ghřř-vi-	razigran, bohoten

△ **h** označuje pridihnjeno (izgovor z močnim izdihom) predhodnega soglasnika; **ŋ**, **ř** in **ř** so soglasniki podobni glasovom *n*, *š* in *t*, vendar izgovorjeni s konico jezika zavihano nazaj; **ř** je zlogotvorni soglasnik, podoben zvezi polglasnik+*r* v besedi *prst*. Oznaka **̄** pomeni dolžino samoglasnika.

—Aleksandr Piperski

Naloga št. 5 (20 točk). Podani so stavki iz jezika nahuatl in njihovi prevodi v slovenščino:

1. <i>nimitztlazohtla</i>	jaz te ljubim
2. <i>tikmaka in āmoxtli</i>	ti mu daš knjigo
3. <i>nitlahtoa</i>	jaz govorim nekaj
4. <i>kātlītia in kuauhxīnki in pochtekatl</i>	trgovec prisili tesarja piti;
tesar prisili trgovca piti
5. <i>titzāhtzi</i>	ti kričiš
6. <i>niki in ātōlli</i>	jaz pijem atol
7. <i>tikuika</i>	ti poješ
8. <i>tinēchtlakāhuilia</i>	ti pustiš nekaj zame
9. <i>kochi in tīzītl</i>	vrač spi
10. <i>niknekiltia in kuauhxīnki in āmoxtli</i>	jaz prisilim tesarja, da hoče knjigo
11. <i>mitztēhuitekilia</i>	on te tepe za nekoga;
on tepe nekoga zate
12. <i>kēhua in kikatl</i>	poje pesem
13. <i>niktlalhuia in zihuātl</i>	jaz govorim nekaj ženski
14. <i>tiktēkāhualtia in oktli</i>	ti prisiliš nekoga, da pusti vino
15. <i>ātli</i>	on pije
16. <i>tlachīhua in pochtekatl</i>	trgovec pripravi nekaj
17. <i>tēhuetzītia in zihuātl</i>	ženska prisili nekoga, da pade

(a) Prevedi v slovenščino na vse možne načine:

18. *tiktlazohlaltia in zihuātl in kuauhxīnki*
19. *nēchtzāhtzītia*
20. *tikhuīteki*
21. *nikēhuilia in kikatl in tīzītl*
22. *nikneki in ātōlli*
23. *mitztlakāhualtia*

(b) Prevedi v nahuatl:

24. on me prisili pripraviti atol
25. ti pripraviš vino za nekoga
26. vrač te prisili spati
27. jaz pojem nekaj
28. jaz padam

△ Klasična nahuatlščina je bila jezik azteškega cesarstva v Mehiki.

Stavki v nahuatlščini so podani v poenostaljenem zapisu. *ch*, *hu*, *ku*, *tl*, *tz*, *uh* so soglasniki. Oznaka $\bar{\quad}$ pomeni dolžino samoglasnika.

Atol je vroč napitek iz koruznega škroba.

—Božidar Božanov, Todor Červenkov

Uredniki: Aleksandr Berdičevskij, Božidar Božanov, Todor Červenkov (gl. ur.), Ivan Deržanski, Ljudmila Fjodorova, Dmitrij Gerasimov, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič, Adam Hesterberg, Renate Pajusalu, Aleksandr Piperski.

Slovensko besedilo: Alja Ferme, Lanko Marušič.

Srečno!